

Καθηγητής Κων/νος Ζοπουνίδης
Διευθυντής Εργαστηρίων Ανάλυσης Δεδομένων & Πρόβλεψης και Συστημάτων
Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης

Γεώργιος Ματαλλιωτάκης
Υποψ. Διδάκτορας Πολυτεχνείου Κρήτης
Εργαστήριο Ανάλυσης Δεδομένων & Πρόβλεψης

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Η ΑΝΕΡΓΙΑ

Η ανεργία (18,4%) ακολουθούμενη από την ακρίβεια (16,9%), αλλά και την εγκληματικότητα στην Κρήτη (9,2 %) αποτελούν τα σημαντικότερα προβλήματα που παρουσιάζει σήμερα η Μεγαλόνησος. Στοιχεία που αποτυπώνονται στην Παγκρήτια δημοσκόπηση που διενεργήθηκε υπό την εποπτεία του καθηγητή Κ. Ζοπουνίδη διευθυντή του εργαστηρίου Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης, του διευθυντή του εργαστηρίου Ανάλυσης Δεδομένων και Πρόβλεψης Χρήστου Σκιαδά, και του Υποψηφίου Διδάκτορα στην Ανάλυση Δεδομένων Γ.Ι.Ματαλλιωτάκη. Γεγονός που αντικατοπτρίζει τις γενικότερες ανησυχίες των πολιτών σχετικά με την υπάρχουσα οικονομική κατάσταση και την αβεβαιότητα στον τομέα της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Το 8,5% και το 7,8% των ερωτηθέντων υπέδειξαν το πρόβλημα της έλλειψης ή ανεπάρκειας εγκαταστάσεων και υποδομών αλλά και δυσλειτουργία στους τομείς της υγείας και της παιδείας αντίστοιχα ως σημαντικότερα προβλήματα. Δεν έλειψαν και εκείνοι που ανέφεραν με αρκετά αυξημένα ποσοστά τους σε σχέση με προηγούμενες έρευνες την κρίση των αγροτικών προϊόντων, τα έργα υποδομής, τα ναρκωτικά καθώς και τις ελλείψεις σε κοινωνικές και τουριστικές υποδομές.

Σε ερώτηση σχετικά με την αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου στην Κρήτη και των πρωτοβουλιών της κυβέρνησης, το ισοζύγιο της κοινής γνώμης είναι θετικό αφού το 56,6% των ερωτηθέντων το αξιολογεί πολύ θετικά και μάλλον θετικά. Οι πρωτοβουλίες και το έργο της κυβέρνησης μέχρι τώρα συγκεντρώνουν μόλις 26,4% αρνητικά σχόλια, ενώ το 9,8% του δείγματος δεν δίνει ούτε θετική ούτε αρνητική απάντηση. Η συγκυριακή αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου και των πρωτοβουλιών αποτελεί αναμφίβολα ένα σημαντικό κριτήριο για την επιλογή ψήφου, το οποίο όμως συνδυάζεται πάντα με πιο μακροπρόθεσμους παράγοντες όπως είναι η παραταξιακή ένταξη και η κομματική ταύτιση.

Όπως χαρακτηριστικά σημειώνεται από την ανάλυση των δεδομένων, η γνώμη των πολιτών για την κατάσταση της οικονομίας της χώρας τη δεδομένη χρονική στιγμή είναι σαφής, το 78,5% των πολιτών διατυπώνει την άποψη ότι η οικονομία της Ελλάδας βρίσκεται σε καταρρέουσα κατάσταση, εναντιθέσει με το 15,8 % του δείγματος που υποστηρίζει ότι η οικονομία της χώρας μας είναι σε καλή κατάσταση και το 2% που δηλώνει είναι ισχυρή.

Κατά κανόνα μια δημοσκόπηση που βεβαίως πραγματοποιείται με δειγματοληψία κατά την οποία το δείγμα πρέπει να περιέχει τις χαρακτηριστικές ιδιότητες του πληθυσμού ως μικρότερο είδωλο αυτού, καταγράφει τις τάσεις που αναπτύσσονται και τις απόψεις του κοινού κατά το χρονικό διάστημα της διεξαγωγής της. Στην προκειμένη περίπτωση η άποψη των πολιτών για την κατάσταση της οικονομίας της χώρας μας και την οικονομική κρίση καταγράφεται ύστερα από τα

γεγονότα του τελευταίου έτους της χρηματοπιστωτικής κρίσης που ξεκίνησε στις ΗΠΑ, της κρίσης της διεθνούς αγοράς, των τραπεζών, της αρνητικής ανάπτυξης του τελευταίου διαστήματος, και της συνεχούς προβολής της κακής κατάστασης της οικονομίας της χώρας και του δημόσιου ελλείμματος.

Αναφορικά με την συνεχή επικαιροποίηση και προβολή της κακής οικονομικής κατάστασης της χώρας μας τα 2/3 περίπου του δείγματος (67,2%) υποστηρίζουν ότι αυτό εξυπηρετεί τις κυβερνήσεις διαχρονικά για την επιβολή αυστηρότερων φορολογικών μέτρων, με το 26,3% των ερωτηθέντων να διατυπώνουν αντίθετη άποψη.

Η δημοσκόπηση εξέτασε την γνώμη των πολιτών για τα φορολογικά μέτρα της κυβέρνησης και οι απαντήσεις των πολιτών παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Το 24,9% των πολιτών χαρακτηρίζει τα μέτρα της σημερινής κυβέρνησης απαραίτητα, το 16,3% υποστηρίζει ότι κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση και είναι ισόνομα και δίκαια προς τους πολίτες, ένα ποσοστό της τάξεως του 11,4% δηλώνει ότι τα φορολογικά μέτρα έπρεπε να είναι πιο αυστηρά. Αρνητική άποψη για τα μέτρα της κυβέρνησης φαίνεται να έχει το 37,7% του δείγματος θεωρώντας ότι τα μέτρα δεν είναι ισόνομα και δίκαια προς τους πολίτες.

Ελαφρώς διχασμένη παρουσιάζεται η κοινή γνώμη στο θέμα της επιβολής φόρων για την ενίσχυση της οικονομίας και την αντιμετώπιση της κρίσης αφού ένα ποσοστό ύψους 51,6% δηλώνουν αρνητική διάθεση να πληρώσουν περισσότερους φόρους με σκοπό την ενίσχυση της οικονομίας ενώ το 46,2% του πληθυσμού παρουσιάστηκε θετικό.

Η εικόνα ανήσυχου και προβληματισμένου πολίτη καταγράφεται στην Κρήτη τη δεδομένη χρονική περίοδο καθώς οι κάτοικοι βιώνουν συναισθήματα ανησυχίας για την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στην ελληνική οικονομία λόγω της κρίσης. Οι πολίτες σε ποσοστό 69,5 % δηλώνουν πολύ και αρκετά ανήσυχοι, ενώ αντίθετη άποψη καταθέτει το 28,7% που παρουσιάζονται λιγότερο ανήσυχοι ή καθόλου.

Όσον αφορά στις προβλέψεις των πολιτών για την οικονομία της χώρας μας το νέο έτος, το 51,4% πιστεύει πως θα είναι στάσιμη, το 25,3% πως συρρικνωθεί. Αντίθετη άποψη έχει το 14,7% που δηλώνουν πως η ελληνική οικονομία το νέο έτος θα παρουσιάσει ανάπτυξη.

Προβληματισμός προκύπτει από την καταγραφή της άποψης των Κρητικών σχετικά με τα αίτια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, καταδεικνύοντας ως κύριο αίτιο της κρίσης τις πολιτικές των κυβερνήσεων της χώρας μας σε ποσοστό ύψους 39,9% με τις διεθνείς οικονομικές συνθήκες, τις τράπεζες και τις μεγάλες επιχειρήσεις, να ακολουθούν κατ' αντιστοιχία με ποσοστά μόλις 9,6%, 8,4% και 4,3%. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 1/3 των ερωτηθέντων καταδεικνύουν ως αίτια της κρίσης όλα τα παραπάνω.

Χαρακτηριστικό είναι ότι σε ερώτηση, αν από την πολιτεία ασκείται συγκεκριμένη πολιτική για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, η γνώμη των πολιτών της Κρήτης έχει θετικό ισοζύγιο, το 56% εκφράζεται θετικά, σε αντίθεση με έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τον ίδιο φορέα πριν επτά μήνες με κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας όταν το 60,8% των πολιτών διατύπωσε αρνητική ή μάλλον αρνητική άποψη και μόλις το 34,9 % είχε εκφράσει θετική γνώμη.

Η οικονομική κρίση φαίνεται πως αγγίζει ολοένα και περισσότερους Έλληνες σύμφωνα με τα στοιχεία της παρούσας έρευνας αφού το 77,6% δηλώνει πως έχει κάνει κάποιου είδους περικοπές για να την αντιμετωπίσει, ενώ το 21,2 % των πολιτών κρατά διαφορετική στάση δηλώνοντας πως δεν έχει κάνει περικοπές για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Ταυτόχρονα το 48% των πολιτών δηλώνουν ότι η οικονομική τους κατάσταση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά είναι χειρότερη, το 44% ότι έχει παραμείνει ίδια και μόλις ένα ποσοστό της τάξεως του 6,7 % δήλωσε πως η οικονομική του κατάσταση σε σχέση με πέρυσι έχει βελτιωθεί.

Αρκετά συγκρατημένοι και επιφυλακτικοί πάντως παρουσιάζονται οι Κρητικοί σύμφωνα με τη συγκεκριμένη δημοσκόπηση για την οικονομική τους κατάσταση υποστηρίζοντας σε ποσοστό 45,3% ότι θα είναι περίπου ίδια μετά από έξι μήνες, 32,5 % χειρότερη και 12,3% καλύτερη σε διάστημα έξι μηνών.

Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι το 29,7 % του δείγματος υποστηρίζει πως η οικονομική κρίση εντοπίζεται στην καθημερινότητα και στην κοινωνία με περικοπές εξόδων και μαζικές απολύσεις εργαζομένων 24,6 %, ενώ οι αρνητικές καταγραφές συνεχίζονται με αύξηση της εγκληματικότητας (διαρρήξεις, ληστείες κλπ.) 22 % και με μείωση της ανάπτυξης (16,6%).

Ενώ σε σχετική ερώτηση για τον τρόπο που η κρίση πιθανόν να έχει επηρεάσει την εργασία τους ή κάποιου κοντινού τους προσώπου το 28,4 % δήλωσε ότι η εργασία τους δεν έχει υποστεί καμία επιρροή λόγω της οικονομικής κρίσης, το 26,6 % ότι υπήρξε περικοπή μισθού, το 12,9 % ότι υπήρξε αναγκαστική ημιαπασχόληση, τέλος το 22,5 % του δείγματος δήλωσε ότι έχει πέσει θύμα απόλυσης.

Αναφορικά με την άποψη των πολιτών για τη φάση της κρίσης που στην οποία βρίσκεται η χώρα μας τη δεδομένη στιγμή το 18,4 % δηλώνει ότι στην Ελλάδα βρισκόμαστε σε αρχικό στάδιο, το 28,4% ότι η κρίση στην Ελλάδα είναι σε πλήρη εξέλιξη, το 8 % υποστηρίζει ότι βρισκόμαστε στο τελικό στάδιο της κρίσης και ένα ποσοστό της τάξεως του 39,4% εκφράζει τη γνώμη πως η κρίση στην χώρα μας βρίσκεται περίπου στα μισά της.

Ο δρόμος της ανάκαμψης της κρίσης πάντως φαίνεται αρκετά μακρύς σύμφωνα με τη γνώμη των πολιτών. Το 48,8% του δείγματος πιστεύει πως η κρίση στη χώρα μας θα διαρκέσει 2 έως 3 χρόνια ακόμα, το 17 % υποστηρίζει πως η κρίση θα έχει διάρκεια 4-5 χρόνια, ενώ το 12,2 % των ερωτηθέντων εκφράζει μεγάλη απαισιοδοξία υποστηρίζοντας ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα θα έχει διάρκεια 5 και άνω έτη.

Η έρευνα επεκτάθηκε και στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών ενός νέου οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης όπου και ζητήθηκε από τους πολίτες να καταθέσουν τις απόψεις τους. Στην ερώτηση αυτή οι πολίτες διατύπωσαν την άποψη (52,4%) ότι ένα νέο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης θα πρέπει σε γενικές γραμμές να δώσει προτεραιότητα στη δίκαιη κατανομή του πλούτου και την ισότητα, παράλληλα υπέρ της ενίσχυσης και της ελευθερίας της αγοράς τάχθηκε το 36,5% των πολιτών, το 11,1 % των ερωτηθέντων δεν απάντησε.

Τέλος όσον αφορά στην άποψη της κοινής γνώμης απέναντι στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης από τα ΜΜΕ, δηλαδή αν αυτός ανταποκρίνεται στην αλήθεια ή είναι υπερβολικός και συμβάλλουν έτσι στην κρίση δημιουργώντας κλίμα εκφοβισμού και ανασφάλειας, η κοινή γνώμη φαίνεται να τα αξιολόγησε ιδιαίτερα αυστηρά . Επικρατεί η άποψη με συντριπτικά ποσοστά (75,4%) ότι είναι υπερβολικός ή μάλλον υπερβολικός. Συγχρόνως όμως υπάρχει ένα ποσοστό της τάξεως του 18,4 % που πιστεύει πως ο τρόπος παρουσίασης του προβλήματος της οικονομικής κρίσης από τα μέσα ενημέρωσης δεν είναι υπερβολικός και ανταποκρίνεται στην αλήθεια.

Μεθοδολογία και Ταυτότητα Έρευνας

- Η έρευνα διενεργήθηκε σε συνεργασία του εργαστηρίου Ανάλυσης Δεδομένων και Πρόβλεψης, και του εργαστηρίου Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης υπό την εποπτεία του Διευθυντή του Εργαστηρίου Χρηματοοικονομικής Διοίκησης καθηγητή Κωνσταντίνου Ζοπουνίδη, του διευθυντή του εργαστηρίου Ανάλυσης Δεδομένων και Πρόβλεψης Χρήστου Σκιαδά και του Υποψηφίου Διδάκτορα Γ.Ι.Ματαλλιωτάκη.
 - Η οργάνωση της έρευνας, η ανάλυση των αποτελεσμάτων και η επίβλεψη συλλογής των στοιχείων έγινε από τον Ματαλλιωτάκη Γεώργιο Υποψήφιο Διδάκτορα του Πολυτεχνείου Κρήτης.
 - Η σύνταξη του ερωτηματολογίου έγινε σε συνεργασία του καθηγητή Κ.Ζοπουνίδη, του Διδάκτορα Γ.Ατσαλάκη και του Υποψηφίου Διδάκτορα Γ.Ι.Ματαλλιωτάκη.
 - Η Παγκρήτια αυτή έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 15-18 Δεκεμβρίου του 2009.
 - Μέθοδος: Το δείγμα ήταν τυχαίο, στρωματοποιημένο και αντιπροσωπευτικό του σχετικού πληθυσμού, περιελάμβανε 1107 νοικοκυριά της Κρήτης και επιλέχθηκε βάσει των σχετικών αναλογιών του πραγματικού πληθυσμού της απογραφής του 2001. Βασίσθηκε σε δομημένο ερωτηματολόγιο και πραγματοποιήθηκαν προσωπικές τηλεφωνικές συνεντεύξεις.
 - Ηλικίες: από 18 ετών έως 60 +
- Οι τηλεφωνικές κλήσεις για τη συλλογή των στοιχείων έγιναν από φοιτητές του μαθήματος Μάρκετινγκ.